

Identitats en conflicte

Sayed Kashua, palestí i ciutadà israelià, és un escriptor d'èxit en hebreu i viu en un món de contradiccions

El seu origen no li ha evitat patir el boicot contra Israel

Montserrat Radigales / El Periódico

«Pertanyo a una família palestina, parlo àrab, tinc passaport israelià i escric en hebreu». Sayed Kashua és tota una celebritat al seu país i la seva és una història d'èxit. Les seves novel·les es venen a Israel per desenes de milers d'exemplars i han estat traduïdes a diversos idiomes. La tercera d'elles, *Segona persona del singular*, acaba de ser publicada en català per Edicions de 1984. És també el creador i guionista d'*Arab labor*, una popular sèrie televisiva. Va treballar com a periodista a *Kol Hair*, un setmanari de Jerusalem, i ara és columnista del prestigiós diari *Haaretz*. I, no obstant, sent que deambula per una tensa corda, que fa equilibris. El conflicte d'identitats és inherent en ell. **«És difícil no ser jueu a l'Estat jueu, no tens els mateixos drets. Però hi ha molts conflictes, no solament el jueu-palestí. També hi ha el del poble i la ciutat»**, afirma en una entrevista amb aquest diari durant una visita a Barcelona.

No li agrada l'expressió **«arabo-israelià»**, amb què es denomina el 20% de la població d'Israel que és palestina. **«Prefereixo anomenar-me ciutadà palestí d'Israel»**, diu. *¿Se sent israelià o palestí?* **«Em sento malament, però no sé si és a causa del meu costat israelià o del meu costat palestí»**, assenyala rient. **«Seriosament, em sento com una minoria indesitjada»**. El seu fort són la ironia i l'humor, que impregnen tota la seva obra. Les seves novel·les no són polítiques, però la política hi està sempre present, configura el fons.

Kashua va néixer a Tira (un poblet palestí de Galilea) el 1975 i viu a Jerusalem. Diu que va començar a tenir consciència de la seva identitat palestina i de pertànyer a una minoria als 15 anys. **«De nen escoltava històries de la meva àvia, que ella havia perdut la terra, que el meu avi va morir en la guerra de 1948 i que el meu pare va ser detingut sent estudiant. Però realment no ho entenia. Les escoles àrabs estan integrades en el sistema educatiu israelià, així que mai vam aprendre la història de**

Palestina. Però als 15 anys vaig ser acceptat com a intern en una escola de Jerusalem, en un programa per a nens amb talent».

Aquesta experiència sens dubte li va permetre ser el que és avui, però també li va despertar la consciència. **«L'escola era en hebreu, i només érem dos alumnes àrabs. El primer cop que vaig agafar l'autobús per tornar al poble, un soldat hi va pujar i no va trigar ni cinc segons a acostar-se'm i demanar-me la identificació».**

El més difícil

La segona intifada, que va esclatar el 2000, va marcar l'etapa més difícil. **«Vaig sentir coses terribles d'alguns col·legues, fins i tot amics, coses com 'mira el que ens estan fent els teus'. Tot es va enfonsar».**

Inevitablement, la de Kashua és una història de contradiccions. Alguns àrabs el critiquen perquè escriu en hebreu i alguns jueus israelians no consideren que la seva obra sigui realment literatura hebrea perquè ell és àrab. Però explica que al principi era pitjor, que ara molts ho accepten. **«M'he guanyat el dret a escriure en hebreu i m'he guanyat el dret a criticar la societat o el Govern israelià. Crec que els lectors àrabs han acceptat el meu estil, i els lectors jueus saben que jo no vull destruir l'Estat d'Israel. Si escric algunes coses és perquè m'importa aquest lloc, em sento part d'aquest lloc i vull un futur millor per a tots. Vaig triar escriure en hebreu perquè vull influenciar la majoria, i vull que els meus llibres estiguin a les llibreries. No crec que a tot el món àrab es puguin vendre 80.000 exemplars d'una novel·la. És trist però és la realitat. I, francament, a la gent li agrada el que escriu».**

La gran paradoxa és que, com a escriptor israelià, Kashua deu ser un dels pocs palestins, sinó l'únic, que ha patit el boicot contra Israel. Va ser el 2008 al Saló del Llibre de París, on Israel va ser el convidat d'honor. **«Hi va haver protestes i crítiques a la premsa».** Ara no accepta representar oficialment Israel. **«No vull ser part d'una delegació enviada pel Ministeri d'Exteriors».** Així que l'any passat va declinar la invitació per participar a la Fira del Llibre de Guadalajara (Mèxic) en què Israel va tornar a ser el convidat d'honor. Però en canvi, sí que va acceptar anar a una fira literària a Jerusalem tot i que els organitzadors del boicot li van demanar que no hi participés. **«Ho tornaria a fer. I potser em criticarien una altra vegada i dirien que celebren l'ocupació de**

Jerusalem. Però aquest és el meu país i jo els ho dec als meus lectors. Vull poder decidir per mi mateix, sense pressions dels uns o els altres».

Kashua assegura que, en general, recolza **«qualsevol forma de pressió per forçar un canvi de política i salvar Israel de les seves pròpies polítiques»**, però prefereix el boicot econòmic a l'acadèmic i cultural que, assegura, perjudica els sectors més liberals i més favorables a la pau. **«El problema del boicot és que la població fa pinya i es torna encara més nacionalista».**